

УДК 637.1

ДЗЮБИНСЬКИЙ А.В.

Луцький національний технічний університет

ШУХ В.В.

Східноєвропейський національний університет ім. Л. Українки

коледж технологій, бізнесу та права

СПОЖИВНІ ВЛАСТИВОСТІ ЛЕГКОВИХ АВТОМОБІЛІВ

В статті висвітлені проблеми та перспективи розвитку ринку транспортних засобів, досліджено основні споживні властивості легкових автомобілів зарубіжного виробництва та оцінено перспективи розвитку вітчизняного автомобільного ринку.

Ключові слова: автомобіль, ринок, споживні властивості, якість, технічні характеристики.

Дзюбинский А.В., Шух В.В. Потребительские свойства легковых автомобилей. В статье рассмотрены вопросы развития рынка автотранспортных средств, исследованы основные потребительские свойства легковых автомобилей зарубежного производства, оценены перспективы развития отечественного автомобильного рынка.

Ключевые слова: автомобиль, рынок, потребительские свойства, качество, технические характеристики.

Dzyubinskiy A.V, Schuch V.V. Consumer properties of cars. The article discusses the development of the market of vehicles, to study the main consumer properties of cars of foreign production, evaluated the prospects of development of the domestic car market.

Keywords: car market, consumer properties, quality specifications.

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями За останні роки відбулося насичення внутрішнього ринку України різноманітними товарами як вітчизняного, так і закордонного виробництва, в тому числі і легковими автомобілями. Це призвело до різкого зменшення напруги споживчого попиту. У цих умовах різко зросли вимоги до якості та надійності продукції, її безпеки для споживача, а також до розширення асортименту та естетичних показників.

Цілі статті. Метою статті є дослідження проблем розвитку ринку транспортних засобів в Україні, а також шляхів забезпечення належних споживних властивостей даного продукту.

Об'єктом досліджень є транспортні засоби імпортного виробництва.

Виклад основного матеріалу. Автомобіль є єдиним і неподільним, майже живим організмом. Тільки при повній працездатності всіх його складових частин він може виконувати функції, покладені власником. В автомобілі, (як і в будь-якому організмі) всі частини постійно знаходяться у взаємодії, що забезпечує його нормальну роботу. Основною функцією, покладеною на автомобіль є рух, тобто переміщення на певну відстань. Згідно попередньої класифікації, призначення та технічних характеристик випускається дуже широкий асортимент легковиків.

Основними технічними характеристиками, які враховуються при формуванні якості та асортименту автомобілів є наступні (цифрові значення наведені на прикладі моделей Skoda, Mazda, Suzuki):

1) тип (у переважній більшості авто стоять карбюраторні (бензинові) двигуни), об'єм і потужність двигуна. Наприклад, для всіх моделей Skoda він становить від 1,2 л/47 кВт до 3,6 л/140 кВт; у моделей Mazda – від 1,6 л/77 кВт до 2,3 л/191 кВт, у Suzuki – від 1,3 л/68 кВт до 2,7 л/138 кВт;

2) вага спорядженого автомобіля – у Skoda від 1100 кг до 1670 кг, у Mazda – 1306-1802 кг, у Suzuki – 990-1590 кг. Крім цього на кожну конкретну модель можуть бути встановлені такі показники як: максимально допустима вага, вантажопідйомність, чиста вага, максимальне навантаження на дах або спереду, завантаження причепа з гальмами і без них;

3) максимальна швидкість переміщення – у Skoda: 197 км/год, у Mazda: 240 км/год, у Suzuki: 185 км/год;

4) мінімальний час розгону до 100 км/год – Skoda: 9,9 секунди, Mazda: 6,6 с, Suzuki: 10 с;

5) витрати пального – обчислюють з розрахунком на 100 км пробігу в основному по 3-х режимах: міський цикл, режим шосе та змішаний цикл. Мінімальні витрати бензину серед всіх представлених моделей Skoda становлять відповідно: 5,7 л/100 км; 4 л/100 км (Fabia Sedan); 4,6 л/100 км. Серед моделей Mazda такі числа: 8,9; 5,7; 6,9 л/100 км відповідно (Mazda 3). У Suzuki – відповідно 8,0; 5,1; 6,2 л/100 км.

Важливими також при формуванні якості є такі показники і технічні характеристики як матеріал, з якого зроблений кузов і його складові частини, оздоблення салону, керма автомобіля; максимальна сила і кількість обертів двигуна за 1 хв, кількість поршнів; викиди CO₂ (г/км); діаметр розвороту (м); стан або вміст комплектації; тип коробки передач; тип гальмівної і кермової систем; об'єм паливного бака; об'єм багажного відділення; габаритні розміри; ширина передньої і задньої колій; тип приводу тощо.

Товарознавство, як наука, займається переважно вивченням споживчої вартості товарів, їх корисності, здатності задовольняти певні потреби людини, суспільства. Аналіз споживчих властивостей легкових автомобілів приведено на прикладі Skoda Fabia New:

1. Призначення – поділяється на соціальний та функціональний види:

- властивість соціального призначення автомобіля характеризує його відповідність індивідуальним та суспільно-необхідним потребам населення (переважно це стосується заможного прошарку) та доцільність збуту і використання;

- функціональне призначення полягає у забезпеченні основної функції: перевезенні людей і багажу на певну відстань.

2. Надійність – включає в себе ряд показників:

- безвідмовність (здатність безперервно зберігати працездатність протягом деякого часу або напрацювання). Для Skoda Fabia New вона становить 2 роки без обмеження пробігу;

- гарантійне напрацювання (гарантований виробником обсяг безвідмовної роботи при дотриманні правил і умов експлуатації);

- довговічність (властивість автомобіля виконувати свої функції до переходу в граничний стан при встановленій системі технічного обслуговування і ремонту);

- термін служби (календарна тривалість експлуатації легковика від її початку до настання граничного стану) для даної моделі вимірюють у місяцях;

- ресурс (гранична можливість експлуатації автомобіля, зафіксована у його техпаспорті та інших нормативних документах);

- ремонтпридатність (здатність авто відновлювати свої властивості завдяки техогляду і ремонту, технічному обслуговуванню);

- збереженість (можливість зберігати технічні, кількісні і якісні показники після тривалого зберігання чи транспортування);

3. Ергономічні – поділяють в свою чергу на:

- гігієнічні (для Fabia New це в першу чергу освітленість – природна і штучна, герметичність, вентиляція та ізоляція салону від запилення, звуко-, термоізоляція, повітропроникність, обігрів салону, форма і матеріали, з яких виготовлено комплектуючі частини авто, сприяють легкому відмиванню і очищенню);

- антропометричні (габаритні розміри Fabia New – довжина 3 992 мм, ширина 1 642 мм, висота 1 498 мм; об'єм салону і багажного відділення забезпечують зручне і компактне розміщення як пасажирів, так і багажу);

- психологічні (забезпечують відповідність машини сприйняттю, мисленню, навичкам людини. Вони можуть виявлятися через колір або дизайн кузова, „звучання” двигуна та ін.);

- психо-фізіологічні – властивості Skoda Fabia New, які комплексно задовольняють як одні, так і інші потреби людини і створюють відчуття радості, впевненості і комфорту;

4. Естетичні – проявляють у чуттєво-сприйнятливих ознаках форми свою суспільну цінність і соціально-культурну значущість, задовольняють естетичні потреби споживача.

Автомобіль Skoda Fabia New:

- має хорошу інформаційну виразність, відповідність стилю і моді;
- раціональність форми чітко конструктивно відповідає ергономічним вимогам;

- цілісність композиції – гармонійність об’ємно-просторової структури, пластичність (плавні лінії та заокруглені кути кузова);

- досконалість виробничого виконання: чіткість виконання контурів, округлень та з’єднань елементів, ретельність і рівномірність лакофарбового покриття і обробки, яскраве теракотове глянцево забарвлення, що відблискує, виразність інформаційних знаків (фірмової емблеми Skoda Auto, найменування моделі, об’єм двигуна), блискучі хромовані деталі, динамічний дизайн кузова – все це привертає до себе увагу;

5. Екологічні – показники, які характеризують рівень шкідливості товару для оточуючого середовища. Так, для автомобілів показником екологічних властивостей є вміст шкідливих речовин (токсичних і отруйних елементів, важких металів, CO₂) у вихлопних газах. Завдяки тестовим випробуванням встановлено, що Fabia New викидає в атмосферу 127-165 г/км CO₂ залежно від різновиду двигуна;

6. Показники безпеки – характеризують хімічну, механічну, радіаційну, магнітну, пожежну безпечність авто для водія і пасажирів та багажу. У комплектації Skoda Fabia New передбачено наявність всіх основних засобів безпеки, в першу чергу у випадку ДТП.

Висновки: В нашій країні за останні роки спостерігається значне зростання обсягів продажу легковиків, проте, на жаль, асортимент саме вітчизняних автомобілів залишається незадовільним. Поява в Україні кількох нових автозаводів сприяла б розвитку галузі і економіки держави в цілому. Разом з тим уважк необхідно приділяти не тільки створенню нових суб’єктів ринку, але й вдосконаленню якості транспортних засобів, що уже

випускаються. На формування якості та асортименту автомобілів впливають безліч факторів. Сюди включають як технічні характеристики та комплектацію, так і естетичність, стиль й оздоблення, як ззовні, так і у салоні. Вітчизняним автовиробникам треба набагато більше приділяти уваги підвищенню якості і розширенню асортименту своїх машин.

Список літератури:

1. Методика товарознавчої експертизи та оцінки дорожніх транспортних засобів. Затверджено наказом Міністерства юстиції України та Фонду державного майна України від 24.11.2003 № 142/5/2092.
2. Мосякин В.Н. Справочник автомобилиста. Руководство по ремонту и обслуживанию автомобиля. – Харків: Книжковий клуб сімейного дозвілля, 2006.
3. Чумаченко Ю.Т., Федорченко А.А. Умные советы автолюбителю. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2005.

Стаття поступила в редакцію 25.01.2014 р.